

HITLER JE HOTEL ZANETI DRŽAVLJANSKO VOJNO

POLICIJA JE VPRIZORILA POGON NA ZBIRALIŠČA NARODNIH SOCIJALISTOV V PRUSKIH MESTIH

Napadalni oddelki so bili mobilizirani in so dobili povelje zavzeti glavno mesto Berlin. — Fašistični voditelj je mobilizacijo priznal, pa se izgovarja, da je bila to le varnostna odredba. Sifrirana brzojavka naj bi dala znamenje za pohod. — 520,000 mož v Hitlerjevih napadalnih oddelkih.

BERLIN, Nemčija, 17. marca. — Policija je danes vdrla v vsa zbirališča narodne socialistične (fašistične) stranke na Pruskem, jih natančno preiskala in jih zaprla.

Tozadevno povelje je izdal ruski notranji minister, ki je dobil iz zanesljivih virov poročilo, da so se fašisti zarotili proti nemški vladi ter da skušajo potom nasilja dospeti do moči. Preiskana so bila tudi privatna stanovanja nekaterih fašističnih voditeljev.

Hitler je izdal povelje za mobilizacijo 500,000 fašistov. Ko bi bila po Nemčiji razposlana brzojavka z vsebino "Stara mati je mrtva", naj bi začeli fašisti prodirati proti vsem večjim mestom, posebno proti Berlinu.

Pruska policija je dolgo časa opazovala priprave fašistov, včeraj je pa na povelje notranjega ministra izvedla odločilni udarec. Policiji se je baje posrečilo zapleniti ogromne množine orožja in municije.

Kot znano, je Hitler pri predsedniških volitvah zelo zaosjal za Hindenburgom.

Kandidiral bo tudi pri prihodnjih volitvah, ki se bodo vršile dne 10. aprila. Ker bo pa najbrže dobil še manj glasov kot jih je dobil zadnjič, je sklenil, da se z oboroženo silo povzpne na krmilo Nemčije.

Včerašnja policijska akcija je bila največja, kar jih je kdaj republikanska Nemčija vprizorila proti kaki politični stranki.

Racije so se vršile vsepovsod od Königsberga do Kolina, od Kiela pa do Breslau.

Pruski policijski minister Severing je izjavil:

— Te priprave so bile storjene pod pretvezo, da se prepreči komunistično vstajo. V resnici je pa šlo fašistom za tem, da zanetijo državljansko vojno.

Po Monakovem, kjer je glavni stan fašistične stranke, so se začele širiti govorice, da bo Hitler vložil tožbo proti pruski policiji.

MONAKOVO, Nemčija, 17. marca. — Adolf Hitler je danes priznal, da je dal povelje za mobilizacijo. To je bila pa le nekaka varnostna odredba, kajti v zadnjih tednih so komunisti usmrtili štirideset fašistov in jih na tisoče ranili.

Nadalje pravi Hitler, da bo dal nemškemu prebivalstvu dokumentarne dokaze, da je pruski notranji minister iz golega obupa zapovedal policiji, naj vprizori napade na zbirališča fašistov.

— Severing prav dobro ve, — je rekel Hitler, — da je le vprašanje časa, kdaj se bodo povzpeli narodni socialisti k moči. Severing se strahovito moti, če misli, da bo rešil svojo stranko s policijskimi odredbami.

BERLIN, Nemčija, 17. marca. — Splošno prevladuje mnenje, da bo pruska vlada najstrožje nastopila proti Hitlerju in njegovim ljudem. Policiisti so baje zaplenili dovolj materiala, da bo močče Hitlerja obtožiti veleizdaje.

Vstaja proti mandžurski vladi

AMERIKANCI MORAJO ODITI IZ SOVJ. UNIJE

Mnogo Amerikancev brez dela. — Sovjeti jih nočejo preživljati. — Prodali so vse, da so mogli v obljubljeni deželo.

Moskva, Rusija, 17. marca. — Sovjetska vlada je obvestila več sto Amerikancev, ki so prišli v Rusijo za delom, da morajo brez odlašanja zapustiti deželo. Vlada je sklenila, da izda stroge odredbe proti tujcem.

Mnogi Amerikanci so prodali vse, kar so imeli, da so mogli plačati vožnjo v Rusijo. Mnogi med njimi so brez dela in brez denarja. Nimaajo stanovanj, niti živeža ter jih preživljajo usmiljeni ljudje.

Vlada se je hotela zavzeti zanje, toda zadnji čase je Moskva prenapolnjena s tujci. V mnogih slučajih spi po osem do deset oseb v eni sobi.

Poleg Amerikancev je tudi zelo mnogo Nemcev in drugih narodnosti, ki so prišli v Rusijo za delom.

Pred odhodom so jim ruski agenti obljubili, da bodo v Rusiji dobili delo, stanovanje in živež, toda vsega tega niso našli.

Mnogi so prišli v deželo kot turisti in kot taki ne morejo dobiti dela. Nekateri so dobili delo, toda pričelo se prihajati vedno več tujcev in vlada je morala nekaj ukreniti, da ustavi to priseljivanje.

Posebno Amerikanci se nahajajo v zelo slabem položaju, ker Združene države v Rusiji nimajo svojih konzulov, ker še niso priznale sovjetske vlade.

Član predsedništva delavskega komisarijata Mihael Borodin je rekel, da bo vlada skrbel, da ublaži svoje povelje glede tujcev, ki so zdaj v deželi ali pa ki so na poti v Rusijo. Vsi drugi pa bodo morali takoj odpotovati iz države, ko jim poteče njih vizum.

ČEVLJAR JE JEDEL ŽEBLJE.

Reading, Pa., 17. marca. — Čevljar Jakob Rheinheimer je vse svoje življenje imel navado, da je pri popravljanju čevljev vedno držal žeblje v ustih. Zadnje čase mu je pričel želodec nagajati. Zdravniki so ga operirali in v njegovem želodecu so našli 200 žeblij, ki so bili zapičeni v kožo želodeca.

Rheinheimer je priznal, da mu je pogosto ušel kak žebelj po grlu, da se pa za to ni zmenil.

USMILJENI PREDSEDNIK

Lima, Peru, 17. marca. — Predsednik Luis M. Sanchez Cerre je dobil od kongresa pravico, da sme svoja napadalec Jose Melgar in Jua Seoane, ki sta bila oba obsojena na smrt, pomilostiti. Melgar je streljal na predsednika, Seoane pa je Melgarju dal revolver.

ADVERTISER
in "GLAS NARODA"

DE VALERA HOČE REPUBLICO

Novi irski predsednik De Valera hoče neodvisno Irsko. — Noče preklicati pogodbe z Anglijo.

Dublin, Iraka, 17. marca. — Ob 1500-letnici, ko je irski patron sv. Patrick stopil na irska tla, se ta dežela nahaja v položaju, ko hoče ustanoviti svojo lastno neodvisno državo.

Eamon de Valera, republikanski voditelj in novo izvoljeni predsednik izvrševalnega sveta, je rekel tujezemskim časnikarskim poročevalcem, da je njegov cilj irska republika, da pa ne priporoča, da bi se takoj preklicale vse pogodbe z Anglijo.

Kot pravi de Valera, bo v novem parlamentu prva točka, da se v zaprisegi izpusti besedilo glede podložnosti do angleškega kralja.

De Valera pravi, da bo ta premeba v zaprisegi samo domača zadeva. Z angleško vlado se o tem ni treba pogajati. Njegova stranka se je zaobljubila, da odstrani to zaprisego iz ustave irske svobodne države.

MRAZ JE NAPRAVIL VELIKO SKODO

Washington, D. C., 17. marca. Vremenski urad je naznanil, da je oster mraz zadnjih dni uničil več držav Texas in Oklahome proti Atlantiku vse vrtove in prvo zelenjavo po farmah.

KRALJ GUSTAV BO POZDRAVIL VNUKA

Nica, Francija, 17. marca. — Švedski kralj Gustav je sklenil, da ostane še nekaj časa na Rivieri, da pozdravi svojega vnuka, princa Lennarta in njegovo ženo. Gustav je prišel do tega sklepa, potem ko je večkrat bil v telefonični zvezi s Stockholmom v za devet smrti Ivara Kreugerja.

Kralj je bil splošno nasproten Lenartovi poroki z meščanko in prine se je odpovedal vsem kraljevim dostojanstvom. Zdej pa pravijo nekateri poročila, da je kralj kupil zelo drago poročno darilo, ki ga hoče pokloniti Lenartovi ženi in da bo tudi svojemu vnuku odpustil njegov korak.

SOVJETI NE PRIZNAJO MANDŽURIJE

Moskva, Rusija, 17. marca. — Poročila iz Tokija, da bo sovjetska vlada v kratkem priznala novo vlado v Mandžuriji, je sovjetska vlada zanikala.

Sovjetska vlada pravi, da politika nove države še ni bila določena.

MANDŽURSKO GLAVNO MESTO

Čangčun, Mandžurija, 17. marca. — Glavno mesto nove mandžurske države Čangčun je bilo na željo diktatorja Henryja Pu-ji prekrščeno v novo ime Šinking, kar pomeni nova prestolnica.

NEMČIJA PROTI PODUNAVSKI FEDERACIJI

Nemška vlada je zavrgla francoski načrt. — Predlaga v zvezo več držav. — Prodaja žita in poljedelškega orodja.

Berlin, Nemčija, 17. marca. — Nemška vlada je s posebno spomenico, ki jo vročila francoskemu poslaniku Andre Francois-Poncet, zavrgla načrt francoskega ministrskega predsednika Andre Tardieu za podonavsko gospodarsko federacijo.

Spomenica poudarja, da je močče izboljšati gospodarske razmede v Čehoslovaški, Jugoslaviji in Romunski samo, ako se ustanovi velika evropska trgovska zveza, v kateri bi zlasti balkanske države, ki so večinoma poljedelške, na trgu imele prednost v žitu, ostale države bi pa imele prednost v prodaji industrijskih izdelkov.

Kot pravi vplivni list "Vossische Zeitung", bi trgovske pogodbe z Ogrsko in Romunsko takoj lahko stopile v veljavo in bi Nemčija po tej pogodbi vse svoje žito kupovala na Ogrskem in Romunskem. Toda pričetek izvrševanja pogodbe je bil odgojen, ker je protestirala Rusija in Argentina, kjer je Nemčija doslej kupovala svoje žito.

Nemška vlada pravi, da je potrebno skleniti tako veliko gospodarsko federacijo držav, da bi vse poljedelške države mogle prodati svoje žito državam, ki so v federaciji, pa niso poljedelške, toda imajo zelo razvito industrijo za poljedelške stroje, katere bi zamenoma te države prodajale poljedelskim državam.

Nemška spomenica priporoča, da podonavska federacija ne bi bila omejena samo na podonavske države, ki so Avstrija, Ogrska, Jugoslavija, Bolgarska in Romunski, temveč tudi druge države, kot Francija, Nemčija, Anglija in Italija.

MAČKA DOBRA POMOČ

Kingston, N. C., 16. marca. — Paul Long priporoča, da bi vsak električar imel kot svojega pomočnika za napeljavno električnih žic — mačko.

Ko je imel napeljati električno žico nad stropom 80 čevljev daleč, je spoznal, da temu delu ni kos. V glavo pa mu šine pametna misel. V strop naredi luknjo, privože žico mački za rep, zamaši luknjo in justi samo en palec velike luknje za žico. Na drugem koncu stropa pa razbije strop in napravi odprtino, da je mogla priti skozi mačka. In res mačka je pri drugi odprtini prišla in privlekla s seboj žico.

NAPADALCA MORATA UMRETI

Lima, Peru, 16. marca. — Po prekem sodu sta bila dva napadalec na predsednika države Peru, Luis M. Sanchez Cerro, obsojena na smrt, dva sta dobila do smrtne ječe, dva pa sta bila oproščena.

STOTISOČ KITAJ. PROSTOVOLJCEV PRODIRA PROTI MUKDENU

HARBIN, Mandžurija, 17. marca. — Navzlic najstrožjim japonskim vojaškim odredbam se nadaljuje vstaja proti novi mandžurski vladi, katero so ustanovili Japonci in ji postavili na čelo bivšega kitajskega cesarja Henryja Pu-Yi. Kitajski četaši so napadli dve mesti v bližini Mukdena in odvedli več japonskih uradnikov.

Mesto Čuanghoišen je napadlo tristo četašev, ki so zasedli mestno hišo ter zaprli župana in več drugih uradnikov. Podobni slučajji so se završili tudi po drugih krajih.

Šanghaj, Kitajska, 17. marca. Kuomin časniška agentura je dobila iz Mandžurije poročilo, da prodira stotisoč kitajskih prostovoljcev v treh smereh proti Mukdenu. Po vseh krajih, kamor pridejo, trgajo mandžurske zastave ter obežajo na njihovo mesto kitajske nacionalistične zastave.

Čangčun, Mandžurija, 17. marca. — Močan oddelek mandžurskih prostovoljcev, katerim poveljuje mandžurski voditelj Tsig-hai, je zavzel važno trgovsko mesto Fu-Yu. Prostovoljci razpolagajo tudi z artilerijo.

Lord Lytton, voditelj preiskovalne komisije Lige narodov, je dobil danes od trgovcev in uradnikov v Mukdenu bozovjavo, da raje gre 30,000,000 Kitajcev v Mandžuriji v smrt kot pa da bi živeli pod japonsko nadvlado.

Mandžursko državo so Japonci ustanovili v namenu, da razkosajo Kitajsko.

POGAJANJA ZA MAJNERSKE PLAČE

Chicago, Ill., 17. marca. — Naloga, da sestavi nova plačilna lestevica za United Mine Workers of America je bila izročena pododboru operaterjev in premogarjev na skupni konferenci. Operaterji so zavrgli zahtevo premogarjev za krajši delovni čas in za večjo plačo.

Podobor sestoji iz devetih zastopnikov premogarjev. Prva naloga pododboru je, dognati koliko premoga pride v državo Illinois iz vzhodnih držav.

Pogodba preneha 31. marca. Ako pred tem časom ni podpisana nova pogodba, se bo delo nadaljevala za nedoločen čas po dosedanji plačilni lestevici.

MESTO OPUSTI VOLITVE

Lamar, Colo., 17. marca. — Meščani vasi Wiley so sklenili, da bodo občinske volitve, ki se imajo vršiti to spomlad, preklicane, da si prihranijo \$150 strokov.

Stari občinski odbor bo vodil mestno upravo še za eno leto.

STAVKA POLJSKE UNIJE

Variava, Poljska, 16. marca. Poljska delavska unija je razglasila enodnevno stavko v protest, ker ji je bila prikrajšana bolniška podpora. Oblasti so odredile vse potrebno, da se preprečijo komunistični izgredi. Vlada je tudi prepovedala za dva dni prodajati opojne pijače. Vsa policija je pripravljena.

ATENTATOR POMILOŠČEN

De Rosa je hotel ustreliti princa Humberta. — Obsojen je bil na pet let ječe. — Pomiloščen na Humbertovo prošnjo

Bruselj, Belgija, 17. marca. — Kralj Albert je pomilostil Ferdinanda de Rosa, ki je skušal usmrtiti italijanskega prestolonaslednika princa Humberta ko se je 24. oktobra 1929 mudil v Bruslju malo pred svojo poroko z belgijsko princezo Marijo Jose.

De Rosa, ki je bil visokošolec in ki je bil zaradi atentata obsojen na petletno ječo je odslužil skoro polovico svoje kazni: Zagovorniki so zatrjevali, da je de Rosa zelo občutljive narave, da je velik rodoljub in nasprotnik fašizma. Star je 23 let. Princ ni bil ranjen.

Splošno se domneva, da je princ Humbert pri svojem zadnjem obisku v Bruselju sam prosil kralja Alberta za pomiloščenje svojega napadaleca.

ALFONZ JE OPUSTIL POLITIKO

Marseilles, Francija, 17. marca. Prejšnji španski kralj Alfonz XIII. je na svojem potovanju prišel v to pristanišče iz Egipta. Predno je z avtomobilom odpotoval v San Remo s svojim pribočnikom vojvodo Miranda, je naznanil, da se tekom svojega bivanja v Franciji ne bo vmešaval v politiko.

POZOR ROJAKI

Kdor ima kaj posla s Sakser State Bank, naj piše na naslov: Sakser State Bank (In Liquidation), 34 Mulberry Street, New York City.

Vse, kar se tiče "Glasa Naroda", to je naročnino, dopise, vprašanja itd. pošljite na naslov: "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

Edinole tako naslovljena pisma bodo zagotovo dospela na pravi naslov.

Rojaki, vpoštevajte to! S tem boste preprečili marsikatero zmedo in zakasnitev.

Glas Naroda

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas

Place of business of the corporation and addresses of above officers.

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates: Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00, Za New York za celo leto \$3.50, Za pol leta \$2.00, Za tuzemstvo za celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50.

Advertisement on Agreement.

Glas Naroda izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopisni bres podpis in osebnosti se ne priobcujejo. Demar naj se blagoviti posljaliti po Money Order. Pri sprejembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivaličke naznani, da hitreje najde mo naslovnika.

GLAS NARODA, 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3772

PROHIBICIJA

Vse je napeto pričakovalo izida glasovanja, ki se je vršilo v poslanski zbornici glede resolucije poslancev Beeka in Linthicuma.

Resolucija je zahtevala preklie zvezne prohibicijske zakonodaje. Ko bi bila zakonodaja enkrat preklicana, naj bi se poverilo kontrolo nad alkoholnimi pijačami posameznim državam.

Za resolucijo je bilo oddanih 187 glasov, proti nji pa 227.

Izid ni nikogar presenetil.

Mokrači so sicer precej napredovali na svoji moči, in tudi če bi dosegli v poslanski zbornici večino, bi zadeva ne bila rešena v njihov prid, kajti odločilno besedo bi moral izpregovoriti senat, v senatu imajo pa suhači pretežno večino.

Značilno je bilo pa glasovanje vsledtega, ker je prvič po dvanaestih letih prišla v poslanski zbornici prohibicija na vrsto ter so morali poslanci položiti svoje karte na mizo ter priti z barvo na dan.

Glasovanje se je vršilo o zadevi, ki zastruplja ameriško družinsko življenje ter je istočasno tudi leglo najhujših zločinov.

Ako vse natančno premislimo, pridemo do zaključka, da bo prohibiciji kmalu odzvonilo.

Poklieni politiki jo bodo nekaj časa še vzdržali, toda samo na papirju, kajti v praksi ji je že zdavnaj odklenkalo. Danes vedo tudi najbolj zgrizeni suhači in oni, ki so zaslužili s pijačo na milijone in milijone dolarjev, da tako ne bo šlo več dolgo naprej.

Suhači prav dobro vedo, zakaj so leto za letom zavlačevali glasovanje in zakaj so ameriškem narodu umetno prikrivali, kakšno razpoloženje vlada v zveznem kongresu z ozirom na prohibicijo.

Vsak volilec je bil zatrdno prepričan, da možak, katerega je poslal v kongres z naročilom, naj skušajo odpraviti prohibicijo, so se skoro vsi vdinjali Antisalonski ligi ter se pokorili njenim poveljem.

Volileci jih niso mogli nikdar pozvati na odgovor, kajti dosedaj ni bilo glede prohibicije izza njenega uveljavljanja še nikdar nobenega glasovanja.

Zanaprej bo seveda drugače.

Volileci sedaj vedo, kdo je za prohibicijo in kdo je proti nji ter bodo pri prihodnjih volitvah izpregovorili odločilno besedo.

Dopisi.

New York, N. Y.

Minulo nedeljo se je prvič pojavila v življenju "Jadranska straža", ki je priredila svoje prvo in lepo uspelo prireditev v Hobokenu. Prireditev sama je bila prav lepa in edkritisrčna manifestacija jugoslovanskih kolonistov za svoje zaslužene brate v Istri in na Primorskem.

Pozdravni nagovor je amel prof. Perič, za njim je govoril Mr. Ivan Mladinec, zastopnica Kola jugoslovanskih sester in ostali govorniki. V imenu Slovencev pa je govoril Marian Pfeifer. Temu so sledile koncertne točke, katere sta izvajala naša narodna peva Mr. Ivan Ribič in Mr. Emil Blažević ob zvokih tamburaškega orkestra.

Na sporedu so bile zastopane srbske, hrvatske in slovenske narodne pesmi, kar je poudarilo izraz po skupnem stremljenju in medsebojnem podpiranju. Tako je imela prireditev skupni značaj in se je razvila prav animirana zabava.

Lep je bil pogled na skupino pestrih narodnih noš. Tako so bile zastopane srbske, hrvatske, črnogorske, dalmatinske in slovenske narodna noša. Dasiravno je bila dvorana "Palace Garden" zelo zasedena, vendar pa je bilo med navzočimi opaziti le majhen del Slovencev. V bodoče bi pripočel, da prireditve, ki so skupnega narodnega značaja, tudi Slovencev posejamo.

"Jadranska straža" pa je s svojim nastopom, ki je bil nekaj prvenec, lepo vkorakala v javno življenje in ji želimo še mnogo tako lepih uspeših prireditev.

V nedeljo dne 20. t. m. priredi društvo "Sv. Jožefa" svojo tradicionalno proslavo, istočasno pa jubilejno predstavo, odkar so se prvič pojavili njega člani na dramskiem polju. Program nam obeta mnogo zanimivosti. Tako obsega prvi del prireditve pozdravni nagovor predsednika Mr. Tassottija, temu sledi predavanje Mariana Pfeiferja o temi: "Sodobna Jugoslavija in kulturno zblizanje jugoslovanskih izseljenecov". Nato pa se podaja koncertni del programa, katerega otvorita naša dobro znana in priljubljena peva Ivan Ribič in Emil Blažević.

Pri tej priliki nas bodo prav prijetno iznenadile naše simpatične pevke Antoinette in Valentina Rupnik, Pauline Potisek in Mary Orehek.

Koncertni del pa zaključita naša mlada muzikanta Mr. Valentin Orehek ml. in George Hodnik ml., ki se zadnje čase prav pridno udeležujeta na glasbenem polju.

Koncertnemu delu sledi predvajanje naše popularne narodne igre "Prisega o polnoči". Veseli in žalostni temperament našega kmeta se prav dobro uveljavlja v narodni igri in sem prepričan, da bodo igralci, katerih imena nam pričajo za lepo zabavo, svojo nalogo dovršeno in odločno izvedli.

Tem potom opozarjamo vse rojake, zlasti pa Jožice in Joške, ki žele lepo proslaviti svoj god, da se zabave udeleže.

M. P.

Lorain, Ohio.

Ker rad prebiram dopise, želim tudi malo opisati, kako smo dne 13. marca Slovenci v Lorainu obhajali dvestoletnico rojstva prvega predsednika Združenih držav George Washingtona.

Zvečer ob 7.30 je bila dvorana S. N. Doma lepo okrašena in napolnjena z nad 350 odraslimi Slovenci, ki so se gostili pri okusno obloženih mizah. Naše mladenke, naše članice Gospodinskega kluba S. N. D. so vse skrb prevzele in završile vse v polno zadovoljnost naših želočev. Pred pričetkom in pojedino so igralo gđc. Angela Eisenhardt piano in Josephine violino ter gospa Pauline Svet. Vsi smo imeli lep užitek ob tako krasnih komadih.

Ker je to slavnost pripravil Slovenski politični klub, katerega predsednik je John Piskur, je on otvoril proslavo v slovenščini, nato pa je izročil vodstvo ravnatelj Joa. Svetetu. Kot prvi govor-

nik je bil pozvan mestni župan Joseph B. Conley, ki je pohvalil Slovence v naši naselbini kot lojalni narod, ki stoji ob strani države in z mirnim zaupanjem pričakuje boljših časov, kateri se morajo kmalu vrniti.

Največji in najmočnejši je govoril naš pravdni zastopnik Wesley J. Grills, ki je v lepem in kratkem govoru pohvalil našo zavednost.

Njemu so sledili mestni sočnik W. P. Duffy, varnostni direktor Henry King in upravni direktor R. Sewardt. Malo daljši govor je imel občinski pravni podzastopnik John J. Harding, ki je eden najboljših zgodovinarjev in je opisal delo očeta Združenih držav, posebno kar se tiče naše države Ohio.

Stoloravnatelj Joseph Svete se je zahvalil v angleščini gostom za njih navzočnost in ostalim, ki so napolnili veliko dvorano ter s tem pripomogli boljšemu kreditu Slovencev pri mestu. Nato je povedal v lepi slovenščini nekaj iz zgodovine George Washingtona. Lepo poslušati ga je bilo in je pokazal, da je kos svoji nalogi, zakar je dobil obilo priznanje.

Za njim so prišli na vrsto domači govorniki, nadzornik kluba John Bucher, ki je v angleškem jeziku opisal nekaj zgodovine naših prvih Slovencev.

Neumestno je bilo vabiti toliko tujcev, da nam razkladajo zgodovino. Prav je, da se povabi voditelj mesta, kot župana, sodnika in enake, da se jim izkaže, spoštovanje. Ostali nas pa samo takrat poznajo, kadar nas potrebujejo, drugače smo pa foreigners.

Za razkladanje zgodovine imamo sami zmogljive osebe, kot naprimer odvetojca Joseph Svetela, Jr. in Leo B. Viranta, zobozdravnika Franka Mramora in par solških učitelje. Od teh se lahko pričakujemo pomoč v kakem slučaju; v drugem slučaju se pa na domačem ognjišču najboljša potičea peče.

Da se prekinejo govori in se da malo razvedrila občinstvu, so zapele angleške pesmi v solo gospodične Ang. Eisenhardt, Alice Svete, Mary Polutnik in g. Louis Seme. Spremljali so jih na glasovir Miss Hermina Zortz, Joe Svete in Louis Seme, kar so vsi vršili v polno zadovoljnost navzočih.

K zaključku programa smo se skupaj zapeli "Star Spangled Banner" ter se razšli.

Opazovalec.

Eveleth, Minn.

Delavske razmere so vedno na eni in isti točki, kakor vse povsod, zatorej jih ni potreba opisovati.

Vreme je različno, kar se pa tiče cele zime, se ne smemo pritoževati, ker je bila še precej ugodna.

Posebnosti ni za poročati, ker jih večkrat poročam nam dobro znani Mr. Matija Pogorelec.

Kako pa kaj sosedje v Kanadi? Tudi od tam so bolj redki dopisi. Kaj pa Atek iz Tivoli? Tudi od njega bi rad kaj glasu.

Vesele velikonočne praznike svem čitateljem G. N. širom Amerike in Kanade.

Enako želim uredništvu in Petru Zgagi.

John Skopin.

Chicago, Ill.

Jugoslovanska Centralna Organizacija je tu ter že posluje v precejšnjem razmahu med nami. District št. 2, kamor spada lawndalsko okrožje, zboruje vsak četrtri četrtke v mesecu, ob osmi uri zvečer v Bergerjevi dvorani.

Jugoslovanska Centralna Organizacija ima obširen program. Vsak zaveden in napreden Slovenec ali Jugoslovan bo gotovo pristopil k tej koristni organizaciji. Organizacija ni politična, pač pa narodna ustanova, katere bo nas Jugoslovane prikazala v javnosti kot združen kulturni narod. Pokazala bo našim javnim funkcionarjem, da smo tudi Jugoslovani zmorni opravljati različna dela pri mestni, okrajni ali državni upravi ter da se zavedamo svojih pravic.

Drugi narodi v Chicagu nas v tem oziru prekašajo, ter so si že priborili lepe uspehe. Mi sami pa

bili dosedaj razeceptljeni in malomarni. V sedanjih depresiji bomo znali ceniti hvalevredno delo Jugoslovanske Centralne Organizacije. Podrobnosti glede delovanja in ciljev te organizacije hoste našli na javni seji okrožja št. 2 v četrtki 24. marca ob osmi uri na 2653 S. Lawndade Ave. Odbor vabi vse Jugoslovane, živeče v tem okrožju na to sejo. Vsak bo dobrodošel. Na vsa vprašanja se bo točno odgovarjalo. Med drugimi odličnimi govorniki bodo tudi g. L. Todorovich, g. J. Bjankini, gospa Helen Kusar in Dr. F. Paulic.

Po zaključku važnega sestanka bo nekoliko proste zabave.

Na svidenje!

Za publicijski odbor:

Charles Renar.

Marquette, Mich.

Prosim, priobčite mi par vrstice v priljubljenem listu Glasu Naroda. Od nas se le redkokdaj čita kak dopis, ker je to le mala slovenska naselbina, komaj pet družin nas je in par samec. Vsi smo brez dela. Par nas je bilo zaposlenih pri South Shore železnici, sedaj smo pa dobili počitnice. Za koliko časa, ne vem. Presneta depresija, kdo ve, kdaj jo bo konec.

South Shore družba je baš dokončala novo nakladnico za ručdo, toda dosedaj nima še nobenega naročila.

Priloženo vam pošiljam šest dolarjev za obnovitev naročnine na Glas Naroda, brez katerega bi ne mogel biti.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike, tebi Glas Naroda pa želim obilo naročnikov. Pozdrav tudi Petru Zgagi.

Joe Obreza.

Fallon, Nevada.

Naznanjam vam žalostno novice, da nas je moj brat Frank Rebol zavedno zapustil. Takaj je bil val dvetnajst let na farmi. Bil je štirikrat operiran, kajti imel je raka v želodcu, v bolnišnici v San Francisco je bil petnajst mesecev. Star je bil štiriinštrideset let. Rojen je bil v Novi vasi (podomnače Anžikov). Zapušča ženo Mary Rebol, hčeri Mary in Annie, sina Johna, bratrancea Joe Rebol in mene, žalujočo sestro.

Mary Shane.

Sudbury, Kanada.

Prilagam znesek \$3.00 za podaljšanje naročnine. Delavskih razmer ne bom opisoval, ker po pravici vam povem, da še nisem delal odkar se nahajam v tej obljubljeni deželi.

Zdi se mi, da moje življenje poteka tako, kot je potekalo Margareti, o kateri ste objavili lep roman. Ona je prestala, in tudi jaz bom prestal. Vedno se nadam boljših časov, in sem skoro uverjen, da bodo kmalu napočili. Predvsem moram biti hvaležen svojim prijateljem, ki mi na vse načine pomagajo. Dobro je, ker sem godec po poklied in mi je moja edina tolažba harmonika. In tako za zajtrk vstanem, za kosilo si zaigram, za večerjo grem pa spat. Na ta način zamore človek zelo poceni živeti. Ko bo kaj bolje, vam bom že sporočil.

Pozdrav!

Tony Pavlovič.

SREBRNA MAŠA REV. JOS. ŠKURJA

Včeraj, na dan sv. Patrika, si je slovenska fara Matere Božje v Pittsburghu, Pa., nadela prazniško obleko, ker jo v nji vršila slavnost prve sbrne sv. maše v dotični naselbini, katero je daroval domači gospod župnik, Rev. Josip Škur.

Da izrazijo svojemu dušnemu pastirju vdani farani svoje srebn občutke in voščila, se je isti večer v Slovenskem Domu vršil slavnostni banket.

Iz življenja in delovanja župnika Rev. Josip Škurja posnemamo tole:

Rodil se je 25. oktobra, 1880 v Prosnidu, tri ure hoda severozapadno od Kobarida na Beneškem. Njegova prva učitelja sta bila pokojni Rev. Anton Pavša in Rev. Janez Kruder. Dne 9. novembra, 1906 je stopil v škofijsko semenišče v Vidmu, kjer je izdelal gimnazijo, licejski in teologični kurz pod vodstvom izvrstnih profesorjev. Prejel je subdjakonat dne 9. junija, 1906 in dijakonat pa meseca julija, 1906. V duhovnika je bila posvečen od prevzvišenega videmskega nadškofa Petra Antona Zamburina, dne 16. marca, 1907. Zapel je svojo slovesno prvo sv. mašo v cerkvi sv. Lenarta v Prosnidu, na praznik sv. Jožefa, 19. marca, 1907. Dne 13. marca, 1907 je bil določen za kaplana svetišča in božje poti na Stari Gori nad Čedadom. Dne 3. aprila, 1908 je bil imenovan za kurata cerkve Marije Vnebovzete v Dolenji Barmasu pri sv. Petru ob Nadiži. Dne 25. oktobra, 1910 je bil promoviran za kurata in učitelja v Topolovi pri Liveku.

Ker se je bil tam zameril šolski avtoriteti, katerega je dožilja, da poleg italijanskega jezika in italijanskega duha, uci in navdušuje beneško slovensko mladino zanimati se tudi za slovenski jezik, je bil prestavljen dne 22. januarja, 1912 na Visont, k zapadnim benškim Slovincem.

Leta 1913, na poziv Rafaelove družbe, se je zglasil pri gorškem nadškofu za misijonarja za Severno Ameriko. Dne 8. junija, 1914 je bil potom škofijskih pisem izročen čikaškemu nadškofu, in sicer kot pomožni duhovnik cerkve sv. Jožefa v Jolietu, Ill. To službo je nastopil šele dne 15. novembra, 1914. Iz Jolietja se je preselil v Lorain, O., dne 3. novembra, 1915. Dne 23. oktobra, 1917 je bil prestavljen na župnijo Marije Vnebovzete v Collinwoodu, O., kjer je župnikoval do konca februarja, 1924. Vsled obolelosti Rev. John C. Mertelja, župnika v Pittsburghu, Pa., je bil Rev. Škur imenovan na njegovo mesto, kjer pastiruje še danes v občno zadovoljnost svojih faranov.

POZDRAV!

Pozdravljam brata, sestro, svaka in vse prijatelje iz kanalskega okraja, ki se nahajajo v Argentini.

Leopold Velišek, P. O. Jenda, N. S. W., Australia.

Za utrujene mišice

Nič ne da tako hitre pomoči kot

PAIN-EXPELLER

Tony Pavlovič.

Peter Zgaga

Pogovor.

Ko sem se nekoč vozil s poduljeno železnico proti Bronxu, je sedela poleg mene mlada krasotica, ki je bila navidez zatopljena v časopis.

Poleg nje je bil prazen sedež. Na dvainštrideseti mesti je vstopil mlad možki.

Kar oči so se mi zaiskrile, ko jo je ugledal in je takoj sedel poleg nje.

Moj običaj ni prishkuvatvi, toda tedaj sem nehote ujel sledeči pogovor.

On: — Kako srečno naključje. Kdo bi si mislil, da se bova tukaj sestala.

Ona (ga začudeno pogleda in rezko odvrne): — Gospod, jaz vas ne poznam.

On (se veselo zasmee ter jo hoče potrepčati po rami, toda ona mu vsa ogorčena pokaže hrbet): — Ko sem vas lani nenadoma srečal na Coney Islandu, ste isto tako govorili.

Ona: — Jaz že tri leta nisem bila na Coney Islandu.

On: — No, je bilo pa pred tremi leti, če ni bilo lani.

Ona: — Gospod, vi ste nesramen. Če takoj ne mirujete in takoj ne utihnete, bom poklicala konduktorja, ki vas bo na prihodnji postaji izročil stražniku.

On: — Saj ne bo tako hudo. Tako pravi vsaka ženska. Vse pravijo, da bodo poklicale konduktorja ali policista, pa ga robeno ne pokliče.

Ona: — Torej je že vaša navada, da nagovarjate ženske, ki jih ne poznate in katerih sploh nikdar prej videli niste!

On: — Ne, gospodična, to ni moja navada, to je takorekoč moja strast in tej strasti se ne morem ustaviati ter je ne morem premagati.

Ona: — No, če je tako, vam odkritostno povem, da pri meni ne boste imeli sreče.

On: — Torej ste ena izmed onih žensk, ki ne ljubijo korajžnih in drznih možkih?

Ona: — No, če že hočete vedeti, vam moram odkrito povedati, da se razen za mojega moža sploh za nobenega drugega možkega ne brigam.

On: — No, to je pa nekaj krasnega. Kakšen slučaj! Povedati vam namreč moram, da se zanimam samo za tiste ženske, ki so zveste svojim možem.

Ona: — Ja, kaj pa še!

On: — Če boste verjeli ali ne, meni je vseeno, toda povedati vam moram, da sem jaz tudi poročen.

Ona: — Bodite to ali ono, jaz vas sploh nisem vprašala, če ste poročeni ali ne. To me niti najmanj ne briga.

On: — Dozdeva se mi, da bi radi izvedeli par podrobnosti o moji ženi.

Ona: — Opažam, da vas je vaša žena jako slabo vzgojila.

On (ogorčen): — Gospa, pod nobenim pogojem ne dopustim, da bi zalili mojo ženo.

Ona: — Vi ste pa res kavali!

On: — Moja žena je tako lepa in izobražena, da se sploh za nobeno drugo žensko na svetu ne brigam.

Ona: — Zakaj ste me pa nagovorili!

On: — Zato, da zamorem opaziti razliko med mojo ženo in drugimi ženskami. Tembolj ljubim mojo ženo, čimbolj se s kako drugo dolgočasim.

Ona: — No, dolgočasna pa že nisem.

On: — Ženske sploh ne znajo o čem drugem govoriti kot o modi. Moja žena je pa drugačna. Okusno se zna oblačiti, pa tudi kuhati zna.

Ona: — Stavim, da ne zna tako kuhati kot jaz.

On: — Saj se lahko propričate. Od prihodnje postaje sta samo dva bloka do mojega doma. Pojdite z menoj, pa boste pokusili, kakšen eake je spekla.

Ona: — Ali je vaša žena doma?

On (pogleda na uro): — Ne, sedaj je že sedem. Sedaj je ni več doma. Ko je tri četrti na sedem, gre v kinematograf.

Ona: — No, dobro pa pojdiva. Toda povedati vam moram, da jaz nisem poročena.

On: — Saj tudi jaz nisem.

Na prihodnji postaji sta istodila in izginita v noč.

KNJIGE

VODNIKOVE DRUŽBE

za letos so

razprodane

ZA DRUGO LETO

IZDA PA DRUŽBA ZOPET

ŠTIRI KNJIGE in sicer —

VODNIKOVO PRATIKO za leto 1933,

DVE PRIPRAVNI IN ENO POUČNO

KNJIGO. — Članarina stane samo \$1.—

in kdor nam torj pošlje \$1.— do konca

marca 1932 bo prejel te knjige in

starega kraja, kakor hitro bodo gotove.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO

Kaj se dogaja široom sveta

JAVNA USMRITITEV V FRANCIJI

Francoska porotna sodišča so redko tako stroga, da obsodijo zločinca na smrt. V Franciji odloča namreč porota ne samo o vprašanju krivde, temveč tudi o kazni. Vendar se pa tudi v Franciji pripeti, da izreče porota smrtno obsodbo. V takih primerih se izvrši smrtna obsodba po stari navadi javno pred glavnimi vrati jetnišnice. Zločinca usmrte zgodaj zjutraj, prostor pred giljotino izprazni in obkoli policija tako, da je javnost usmrtnitve prav za prav samo formalna.

Burni prizori, ki so se odigrali ob usmrtnitvi mladega morilca letos v začetku januarja v Parizu, so pa znova potisnili v ospredje vprašanje, ali bi ne kazalo usmrteati zločince na dvorišču kaznilnice, kakor je to v drugih državah. K usmrtnitvi mladega morilca v Parizu se je zbrala namreč velika množica radovednežev, ki so prodrli policijski kordon. Ura usmrtnitve je bila prejšnji dan razglašena po radiu in na smrt obsojeni je bil iz onega polsveta na Montmartu, ki hodi ob pol petih zjutraj šele spat in ki je zelo navdušen za take prizore.

KRŠČEN BREZ VEDNOSTI

Andrej David, ki kot žid ni mogel biti sprejet na nobeno madžarsko univerzo, je študiral leto dni na Dunaju. Nekega dne se je pa obrnil univerzitetni uradnik Štefan Karsay na njegovega očeta, tovarniškega ravatelja v Budimpešti s ponudbo, da omogoči njegovemu sinu študiranje na madžarski univerzi. Oče in sin sta mu izročila potrebne dokumente. Ko je pa Karsay iz dokumentov zvedel, da je študent žid, mu je svetloval, naj se da krstiti, toda David o tem ni hotel ničesar slišati. Tedaj je Karsay izjavil, da mu omogoči dostop na madžarsko univerzo tudi brez tega in študentov oče mu je dal na račun honorarja 500 pengo.

Karsay je najel ključavničarja Aleksandra Csiplerja, ki naj bi fingiral pri krstu namesto židovskega študenta. Krst je opravil duhovnik reformistične cerkve in židovski študent je postal formalno kristjan. Dobil je krstni list in vpisal se je na debrecinsko univerzo, podjetni Karsy je pa dobil še 300 pengo. David in njegov oče pa nista niti slutila, kaj je Karsay storil. Študent je položil izpit z odliko in je v pogovoru s profesorjem omenil, da je žid. Čez nekaj dni je dobil od dekanata pismo z očitkom, da njegovo priznanje k židovstvu ni v skladu z indeksom, kjer je rečeno da je David kristjan. Tako je prišla Karsayeva sleparija na dan. Kazensko postopanje proti njemu je bilo pa ustavljeno, ker so moža nedavno vtaknili v umobolnico, njegov pomagač Csipler je pa pobegnil na Češkoslovaško. David se bo moral pa zopet preseliti na inozemsko univerzo.

ELEKTRIČNI TOK PROTI SMRTI

Avstralski profesor dr. Gould je napravil zanimive poskuse, da bi s tokom visoke napetosti obudil navidezno mrtve k življenju. Njegova metoda obstoji v tem, da zabode tanko igle, skozi katero teče tok, za deset sekund pacienti v srce. V treh primerih je dosegel popoln uspeh, kajti po nekoliko minutah je srce normalno utripalo in "mrtvec" se je osvestil. V prvem primeru je šlo za dojenčka, ki se je zadušil pod težko odejo. Vse druge metode so odpovedale in po pravih znanosti je bil otrok mrtev. V drugem primeru je šlo za mladeniča, ki je utonil in so ga potegnili na suho šele po desetih minutah. Srce mu ni nič več delovalo. V tretjem primeru je dr. Gould brez napora rešil neko žensko, ki je skočila v vodo in je ležala še dvajset minut pod vodo.

Pri dveh prejšnjih primerih dr. Gould ni uspel. Angleški učenjak

prof. Lumsden pa je napravil eksperimentom avstralskega znanstvenika zelo skeptičen. On sam se je mnogo bavil z oživljanjem mrtvecev in sicer je delal te poskuse z mačkami. V mnogih primerih se mu je to posrečilo celo tedaj, če je srčni utrip miroval več nego uro. Oživljal jih je pa s starimi metodami, n. pr. z injekcijami adrenalina, z vbrizgavanjem kisika v žile itd. Opazil pa je, da ni obujena žival nikoli več živeła normalno. To pripisuje Lumsden temu, da je pač nemogoče oživiti vse dele možganov, če se je krvni obtok ustavil za več nego 5 minut. Gouldovi rezultati so gotovo zanimivi in lepi, treba pa je, da jih znanost še preizkusi.

O ŽENSKAH V BABILONU

O ženskah v Babilonu je izdala te dni francoska pisateljica Geneveve Tatonis, avtorica arhičnega romana o egiptskem kralju Tutankamnu zanimivo knjigo "Prizori iz življenja žen v Babilonu". Pisateljica opisuje med drugim babilonski sejem nevest. Opis se nanaša na dobo krvavega vladanja kralja Nabuhodonozorja. Na širni ravnini v senci palm je prirejen sejem za neveste. Med občinstvom je tudi mnogo fantov, ki so prišli kupovati neveste. Vsi se gneto za napetimi vrvimi, ki ločijo kupce od nevest. Po starem narodnem običaju so se v Babilonu enkrat v letu zbrala vsa za možitev godna dekleta, ki so posvetila svoje deštvo bogu Istaru in so bila pripravljena omožiti se.

Na sejmu so se pričele kupčije s tem, da so drago prodali najlepše dekletke, izkupiček pa porabili za doto grdim dekletom. Tako je razumljivo, da je bilo pod modrim Nabuhodonozorjem vladanjem v Babilonu malo starih devic. Kaj neki so porekli starši, utegne vprašati kdo. Starši so bili zadovoljni, saj so jim ženini hčerke dobro plačali. Pa tudi ženini in nevesta sta bila s tem načinom zaroke zadovoljna. Čim so babilonska dekleta dorasla, je bila njihova dolžnost ertvovati devištvo. S kronami, spletenimi iz vrvic, na glavah so pričakovala dekleta v hramu Zarfinita pokorno tiste, ki so morali priti — seveda z nabitimi možnjami denarja.

PODVEZA ZA BREZPOSELNE

Na neki poročni gostiji v pariški okolici je imel novopečeni mož, delavec, originalen kakor koristen domislek. Med pojedino je vstal in je svatom s kratkim govorom pripotočil, naj ne pozabijo brezposelnih. Da bi jim vsaj malo pomagali, predlaga, da bi izvršili dražbo "dragocenega predmeta" v njih-

hovo korist. Navzoči so njegov predlog odobraval in so samo čakali, kakšen naj bi bil omenjeni "dragoceni predmet". Mladji mož je pokleknil pred svojo ženo in ji na splošno presenečenje odzvel sviečo podvezo za nogavice. Ta dragoceni predmet je dal na dražbo in je dosegel zanj nekoliko sto frankov, ki so jih še isti večer razdelili med reveže.

NIMA DIPLOME

Neki danes 44 letni mož se je ob prevratu l. 1918 potegoval za neko prasto mesto v češkoslovaškem prometnem ministrstvu. V prošnji je navedel, da je pohajal realko v Pisku in da je naredil skušnje iz svoje stroke na tehniki z odliko. Prošnja, o kateri se ne ve, če so ji bile priložene kakšne listine, je bila ugodno rešena. Prošilec je dobil službo, najprej provizorično, ko pa se je izkazal izvrstnega strokovnjaka, je napredoval za strojnega asistenta, pozneje celo za strojnega komisarja. Njegova kariera pa s tem nikakor ni bila končana. Bil je siljajen večak in država, ki je bila interesirana na njegovem delu, je poskrbela, da je napredoval celo preko predpisov. Imenovali so ga za višjega svetnika in slednjič za ravnatelja namestnika neke državne delavnice. Vsi so videli v njem neprekosljljivega inženjerja in železniško ministrstvo mu je izdalo dve pohvalni priznanji.

Lani v aprilu pa je prejela direkcija državnih železnic anonimno ovadbo, da je mož brez diplome. Odstavili so ga iz službe in uvedli proti njemu preiskavo. Obtožili so ga, da je ogoljufal državo, ker je zasedel mesto, ki je odprto samo uradnikom z akademsko kvalifikacijo, ne pa osebam z dvorazredno strokovno šolo. Najzanimivejše pa je to, da je prišla ovadba o nekvalifikaciji potem, ko je mož začel v delavnici delati red, kar je bilo očitno v nasprotju z interesi anonimnega ovaduh.

PUŠČAVNIK V KRSTI

Zapadno od Pekinga stoji na hribu star samostan, edinstveno pribežališče te vrste. Samostan ima krasno slikovito lego, je pa docela zapuščen in k njemu vodi samo ozka strma stezica. Grobna tišina vlada okrog samostana in edini človek, bivajoč v njem, je tudi vedno skrivnostno molčeč in zatopljen v svoje misli. Samo dvakrat v letu oživi hrib s svojim samostanom, ko prihajajo romarji k samotnemu budhističnem puščavniku. Ljudstvo pozna starca na hribu

pod imenom "kralj čebel". To ime se ga je prijelo menda zato, ker se hrani samo s prodajanjem čebelnjaka medu, ki ga kupujejo romarji kot čudodelno zdravilo. To je edini starčev zaslužek, ki se z njim preživlja celega pol leta, da pridejo zopet romarji. Stari asket jim rad pripoveduje, kako je prišel kot mlad menih v samotni samostan. Zatekel se je na hrib, da se umakne iz grešnega sveta. Zabljudil se je, da samostana ne bo nikoli zapustil. To obljubo bo držal tudi če bi moral žrtvovati življenje. Mož živi zelo primitivno. Romarji so mu prinesli krsto, ki jo rabi namesto postelje. Za samostan je vhod v podzemno jamo, kamor hodi pobožni stavec molit.

Plavanje v francoski solah.

Pariška zbornica je sprejela zakon, ki določa, da se uvede plavanje med obvezni šolski pouk v ljudskih in srednjih solah.

Brezmesni dnevi na Grškem

Grško notranje ministrstvo je izdalo odlok, da se morajo Grki ob 14. marca dalje postiti trikrat na teden. Meso se ne bo smelo prodajati ob sredah, četrtek in petkih.

Razstava civilizacije v Parizu

"Intransigent" poroča, da je francoska vlada z vso vnamo na delu za prireditev velike razstave civilizacije, ki naj bi se vršila v Parizu l. 1937. Razstava bo prikazovala civilizacijo v dvajsetem stoletju.

Prvi ruski zrakoplov

Pravijo, da so v Rusiji pravkar dovršili prvi vodiljivi zrakoplov Zeppelinovega tipa. Zgradili so ga v Leningradu in v kratkem se bodo začeli z njim poskusni poleti.

Strahote romanja

V Patni (Indija) se je zbralo ogromno število romarjev. Ker jim niso takoj odprli svetišča Aroraj, so začeli oblegati tempelj, pri čemer je nastala takšna gneča, da so 18 oseb pohodili do smrti.

BREZ SMRTI NI ŽIVLJENJA

Če bi smrt neprestano ne uničevala življenja v naravi in če bi bitja, bodisi človeška, živalska ali rastlinska imela možnost večnega življenja, bi bilo to marsikomu sicer prav prijetna zavest, ki pa ne bi trajala dolgo časa. Večno življenje na zemlji bi se zrušilo že prvem banalnem dejstvu, ki bi sledilo iz njega: ob pomanjkanju prostora. Bitja bi se med seboj enostavno zmečkala. Ne bi bilo niti potrebno, da bi število ljudi naraslo do katastrofalne višine. Še veliko prej bi se zadušili od preobilice malih organizmov, ki se množijo v takšni meri, da si tega niti predstavljati ne moremo.

Če bi iz vsakega rastlinskega semena vzkliła nova rastlina, tedaj bi vso zemljo v najkrajšem času prekrila takšna goščava, da ne bi za ljudi in živali ostalo nič prostora. Potomci ene same ribe, ki izleže milijone jajc, bi po nekaterih pokolenjih napolnili vsa svetovna morja. Od glivic in najmanjših žuželk ne bi ostal kubični centimeter zraku prost. Z drugimi besedami: organskega življenja ne bi bilo, če bi ne bilo smrti.

Smrt je morda grozovit, toda neobhodno potreben pripomoček, da se ohrani vsaj del bitij. Tudi smrt posameznega človeka rabi ohranitvi človeškega plemena. V najbolj obljubljenih deželah sveta, na Kitajskem in v Indiji, skrbijo stalne epidemije in lakote za prostor, kjer pa se človeštvo z zdravniško znanostjo lahko uspešno postavi kužnim boleznim v bran, tam poseže narava po novem ventilu, ki ga imamo baš v zadnjih letih priliko presojati v civiliziranih deželah: število porodov začne padati. Tudi to dejstvo dokazuje veljavnost navidez nesmiselnega zakona, da je življenjske močice le s pomočjo smrti.

ROMAN RUSKEGA DEKLETA

FRANCOSKO SPIŠAL CLAUDE ANET

32

Šele ob šestih zjutraj se je vrnil domov. Arijana se je bila zavrila z odejo in zaspala na divan. Poklical jo je v spalnico. Hotela se je upirati. Pokorno je šla. Vendar pa je bil med njima nepremagljiv prepad.

XVII.

Konstantina so posli zadržali še nekaj tednov in živel je še vedno z Arijano. Ni imel moči, da bi se ločil od nje, dokler je bil v Moskvi. Nameraval je odpotovati v Petrograd. Tisti dan bodi dan neizogibnega preloma.

Dobro je poznal Arijanin značaj in njen izredni ponos, zato je vedel, da bi ga takoj zapustila, če bi izrazil samo željo, naj pretrgata odnošaje. Še tisti dan bi si utegnula poiskati drugega ljubimeca, da bi onemogočila povratek, ako bi tako hudo užalil njen ponos. Ne bo mu pisala, ne bo ga poklicala k telefonu in tudi ne pojde za njim.

Dasi je trdno sklenil, da jo ostavi, vendar sta živela dalje v istih pristranih odnošajih. Toda on je videl v njej človeka, ki mu je bil zelo blizu, pa ga mora neizogibno izgubiti. Misleč na slovo, je v svojem srečju vnaprej okušal boleč ločitve, zato je bil silno dober z njo. Ni se več razburjal, ni vzrožil naujo, tudi ni kazal do nje svoje običajne hladnosti, ki mu je služila prej za nekakšen ščit proti njej. Imela sta dolge pogovore, ne da bi se prepirala. Ob sta se izgubala nevarnih, vznemirljivih vprašanj in vseh besed, ki bi utegnile zakresati iskro.

Večkrat ji je rekel, naj mu pripoveduje o svoji otroški dobi. Ko je nekega večera izrekla neko nepristojno opombo, je dejal:

"Kako slabo si bilo vzgojeno, dekletce!" Ona je odgovorila:

"Motiš se, sploh nisem bila vzgojena. Če te veseli, ti bom pripovedovala, kakšna so bila moja otroška leta. Ko sem bila majhna, smo imeli čez zimo v Rimu stanovanje. Moja mati je bila lepa, elegantna in dvorileci so jo obletavali. Jaz sem živela zase s svojo vzgojiteljico, neko Francozinjo, gosposlično Victoire. Bila je staro dekle okrog štiridesetih, pobožna, dobrodušna, neizobražena in sužnja moje muhavosti. Že prav majhna sem bila čudovit otrok. Imela sem tako dober spomin, da sem se naučila karkoli na pamet, ako sem le enkrat kaj prebrala. In ker se ni nihče zmenil, kaj sem počela, si moreš misliti, kako je bilo z menoj. Bilo mi je šele štiri leta, ko sem se skoraj naučila brati. Spominjam se, da mi je prišla v roke neka knjiga o kemiji. Naučila sem se iz nje prvo stran. Nekega dne me je vprašal moj varuh za mizo, ko so bili navzoči nekateri gostje, kaj znam. Takoj sem izbrbljala vso stran kemije, ne da bi izpuščala besedo. Kajpak da nisem nič razumela, pa tudi oni ne mnogo več od mene. To so se čudili! Ni bilo konec ne kraja pohval in nagrad. Moja mati, ki se ni nikoli bavila z menoj, je bila sila ponosna. Pozneje so me vselej poklicali v salon, kadar smo imeli goste. Gosposlična Victoire mi je naredila belo obleko z lepim pasom, me počesala in vstopila sem slavnostno. Morala sem pripovedovati pravljice. Gospe so me objemale, možki so me izpraševali. Nobena reč mi ni bila tako zoprna kakor poljubi napudranih gospa. Če so me vzele v naročje, sem rekla: "Samo hitro opravite. Ne na ustne in ne močiti." Nato so se vsi smejali. Kmalu pa mi je bilo mučno nastopati kakor dreširan psiček. Odločno sem se branila, ko so me silili, naj grem v salon. Velika spotika. Prišel je oče pome. Toda vse njegov prošnje in grožnje so bile brezuspešne. — Oprijela sem se svoje postelje, in ko so me hoteli odtrgati od nje, sem začela tako vpiti, da so prihiteli vsi hišni stanovaleci. Krenčalo se je tako, da so mi dali mir in me prepustili Victoire. Hodile sve na dolge izprehode in jaz sem jo vlekla v najbolj umazane četrti rimskega mesta. Ubogo dekletce se je strašno balo in me rotilo, naj bi se vrnilo, neprestano se je križala in me vlekla v najbližje cerkev, mimo katere sve prišli. Tam je molila, da bi se umirila, in darovala svečo, medtem ko sem jaz tekala

po cerkvi in si preganjala čas na ta način, da sem v stranski ladji skakala na eni nogi s kamma na kamen.

Pozneje, ko mi je bilo deset ali dvajset let, me je mati uporabljala za neka svoja naročila. Dobro je čutila, da preziram očeta in da je ne bi nikoli izdala, dasi ni bilo med nama nikake pristrčnosti. Zakaj nisem čutila za očeta? Videla sem ga redkokaj, ker je bil skoraj vedno na potovanju. Spominjam se, da sem že kot majhen otrok čutila, da me ne ljubi. Nekam čudno me je pogledoval. Bil je prav dober z menoj, toda ravnal je z menoj kakor z lutko. Če je govoril z materjo o meni, je vselej govoril: "Ta mala — ta mala je zelo razumna." — "Ta mala je čudovita." Ni bil nikoli jezen, toda bil mi je tuje, ki je preživel z nami le nekaj mesecev v letu. Nekoč sem prisostvovala burnemu prizoru med materjo in njim. Prišel je nepričakovano iz Petrograda. Kaj neki mu ni bilo všeč? Tajna! — Toda za mizo se je razjezil zaradi neke materine pripombe in jo obsul z očitki iz meni neznanih vzrokov. Odgovarjala je hladno. Tedaj je skočil pokonec, vrgel prtič na tla in vzkliknil: "Odidem in se nikoli več ne vrnem." — "Srečno pot," je odgovorila mati. Poljubil me je in odšel. V tistem trenutku sem čutila spoštovanje do njega; zdelo se mi je, da je ravnal kakor junak. Še tisti večer je odpotoval v Pariz. Nikoli nisem toliko o njem razmišljala kakor tedaj. Izvršil je svoj sklep. Občudovala sem ga štirinajst dni, dokler ga nisem videla nekega jutra, sedečega na materini postelji. Dospel je bil ponoči. Moja navzočnost jima brčkone ni bila všeč. Preglasno sta se oba smejala in mati se je poigravala z nizom biserov, katere ji je prinesel. Od tistega dne sem ga prezirala. —

Pa nisem hotela to povedati, ampak kako me je mati uporabljala za prav skrivnostne reči, o katerih pa mi ni hotela nič jasneje povedati. Bila sem že velika deklica. Tedaj smo bili v Cannesu in smo stanovali v neki letni hiši. Vsako jutro sem šla v mesto, kjer sem imela učne ure. Gosposlična Victoire me je spremljala, vračala pa sem se sama s cestno železnico, ker nisem mogla prenašati, da bi me dobra Victoire vedno držala za krilo. Mama je to uredbo dopuščala, čemur sem se čudila. Zaupala mi je celo neka majhna opravila. Bila sem ponosna na to, da sem se v dvajsetim letem osamosvojila. Nekega dne mi je mati dejala: "Skoči na pošto in vprašaj, če je prišlo kakšno pismo s to značko." Izročila mi je majhen listič papirja, na katerem sem brala: H. B. 167, na pošti ležeče." Po učni uri sem šla na pošto in ponudila papir v premično okno. —

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

150 strani
dobrega čtiva
Cena 50 centov

Ni še prepozno, da
dobite Vaš izvod
Koledarja za 1932.

Poslajte naročilo še danes na

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York

VERO, DA BOSTE ZADOVOLJNI

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PROTEKCIJA

Komaj sva se bila površno seznanila, že mi je začel jadvokati: "Neverjetna dežela, ta sovjetska Rusija. Čisto svojevrstna zemlja. Vsak dan se v njej porajajo novi lažni bogovi in novi sužnji! Če je žeš zvečer v posteljo, nikoli ne veš, ali te morda ne čaka drugo jutro kar na lepem smrt.

Na koncu je informator se zamrmral: "In vsega je kriv ta prokleti stavec! Dva dneva pozneje sem imel v rokah proročilo za "prokletega starca". Prišel sem do njegovih vrat in sem moral dolgo zvoniti, preden sem izvedel, kaj in kako je z njim.

Na koncu je informator se zamrmral: "In vsega je kriv ta prokleti stavec! Dva dneva pozneje sem imel v rokah proročilo za "prokletega starca". Prišel sem do njegovih vrat in sem moral dolgo zvoniti, preden sem izvedel, kaj in kako je z njim.

Iz Jugoslavije.

19 požarov v oni noči v Beogradu.

Ponoči 3. marca je bilo v Beogradu zabeleženih rekordno število požarov. Gorelo je na 19 krajih. Posebno nevaren je bil požar v samostanu Rakovići. Gašenje je bilo zaradi hudega viharja zelo težavno. Po dolgem trudu se je gašilec vendarle posrečilo omejiti škoda. Škoda je zelo velika, ker je zgorelo mnogo zgodovinskih dragocenosti. Drugi požari so bili manjši.

Mrliča v grobu okrađei.

Pred kakimi petimi leti je v zagrebški bolnišnici umrl knez Josip Strugar, iz vasi Moravice v okraju Sv. Ivan Zelina, katerega je bil v prepiru smrtno nevarno ranil njegov lastni brat. Pred smrtjo je izrazil željo, da bi ga pokopali na domačem pokopališču in z njim dali v grob njegovo srebrno uro, zlato verižico in prstan. Zalujoča vdova je ustregla zahtevi in zlati verižico in prstan, Zalujoča vdova je ustregla zahtevi in zlati verižico in prstan.

Lansko leto je vdova Lelela Gaberšaku, naj prekople možev grob in njegovo truplo da v novo krsto, ker je stara že gotovo sedemdeset let. Tako vsaj sedaj pripoveduje Gaberšak in pravi, da je z nekim sovaščanom res izkopal mrljnika in njegovo truplo položil v novo krsto. Pri tem je videl pri z razpadlem mrliču srebrno uro, zlato verižico, zlat prstan in zlate plombe v zobeh. Ker je bil lep mladnik dan, se Gaberšak mrliča ni prav nič bal, ampak mu je pobral vse zlatino ter mu hotel izravnati tudi zlate plombe iz čeljusti. Vendar se mu ni to posrečilo.

Poslovil sem se tudi od njega. Ljudje so mi povedali, da je referenta izpodnesel neki radikalnejši mož. Zdaj sem se napotil naravnost k njem.

Ta pot je bila nekoliko težka. Moral sem se namreč poorej seznaniti z gospo Kvasinsko, pri kateri so se shajali intendant, dobavitelj, častniki, plesalke, kvartirpirci in sileni tipi. V ta krožek je stalno zahajal radikalni referent. Izposloval sem si potni list za 300 čevoncev. Gospa Kvasinska me je sprejela in pri njej sem se sestel z referentom. Povedal sem mu, za kaj gre. Ko je imel jasno sliko, kaj bi rad, me je povabil naslednjega dne ob dveh popoldne v svoje stanovanje.

Bil sem točen, toda njega nisem našel doma. Vprašal sem služkinjo, kje je gospod referent. Povedala mi je, da so ga zaprli. — Zakaj? — sem vprašal osupel. — Z intendantom sta sklepala neke umazane kupčije, pa so hlastnili po njem. — je dejala. — In zdaj? — sem vprašal obupanca. — kaj kanite zdaj? Ali je vaših protekcij konec? — Ne, nikakor ne! — je ogorčeno zavpil. — Imam še nekaj pisem na vplivne osebnosti, ampak odkrito povedano, minila me je volja, da bi jih iskal. Saj vem, kako se iztečejo vsa takšna posredovanja. Povedo mi, da je dotičnik, ki ga iščem zaprt ali pa brez vpliva. Tako je, vidite v Rusiji z vsemi odličniki.

Sin z nožem nad očeta.

V vasi Posušju blizu Broda se je odigrala v hiši najbogatejšega kmeta. Mije Jurkovića krvava tragedija. Jurković ima sina edince ki je star 19 let in sta ga imela z ženo zelo rada. Fant se je pa udal pijančevanju in pohajkovanju. Njegovo življenje je postajalo od dne do dne burnejše in starši so mu začeli prigovarjati, naj se spomene. Te dni se je vrnil po tridnevni pijančevanju domov in oče ga je resno posvaril, naj neha pijančevati, sicer mu ne bo dajal več denarja. Med očetom in sinom je nastal prepir in oče je prisilil sina dve zausnici. To je sina tako razjezilo, da je potegnil nož in ga zasadil očetu v prsa. Tizko ranjenega očeta so prepeljali v bolnico.

Novorojenček pokopan v skatli.

V neko manufakturno trgovino v Dubrovniku je prišla starašica ženska in zahtevala večje skatlo iz kartona. Ko so ji odgovorili, da praznih skatel nimajo, je preslila, naj ji eno izpraznijo. Trgovci se je začeli zanimati, čenot ji bo skatla, in žena mu je solznih oči povedala, da jo rabi namesto krste za novorojenčka, ki je kmalu po porodu umrl. Novorojenčkova mati je siromahna delavka, ki ne zmora stroškov za krsto. Na obični so pa dejali, da ni nujno v take namene denarja. In novorojenčka so res pokopali v skatli.

VETER NAMESTO PREMOGA

Zaloge premoga v zemlji se izčrpavajo hitreje, nego nastajajo nov prentog. Zato so začeli ljudje že davno razmišljati, kaj bi moglo nadomestiti premog in dajati dovolj energije, ki jo črpamo zdaj iz premoga. Vode, ki je tudi bogat vir energije, nimamo vedno v tolikih množinah kot jo potrebujemo. Vodna sila bi lahko dopolnila premogovno energijo, ne mogla biti je pa nadomestiti. Premog nam pa služi tudi za pridobivanje plina, metilovega alkohola, ogljikovodika itd. Kaj bo, kadar premoga ne bo več?

Nemški inž. Horeff, ki vzhujaja s svojimi načrti veliko zanimanje, se peša z mislijo izkoristiti silo vetra, ki pihla v višjih legah, da nadomesti iz premoga črpano energijo. Zgraditi namerava 250 metrov visok stolp, ki bi imel na vrhu nekakšen mlin na veter. V eter bi gonil to napravo, energija bi se pa prenašala v stroje ob vznožju stolpa, tako, da bi ne bilo treba kuriti kotlov za pridobivanje pogonske sile. Inženir Horeff je proučeval smer in moč vseh vetrov, da bi bil točno informiran o novem viru energije in la bi prilagodil konstrukcijo svoje naprave tako, da bi obratovala nepretrgoma.

IZ NEW YORKA V DALMATINSKA PRISTANIŠČA.

Direktno vožnje iz New Yorka v dalmatinska pristanišča so za naše ljudi izredno velike važnosti.

Taka direktna vožnja v staro domovino lajša skrbi naših potnikov, istočasno pa tudi zmanjšuje stroške potovanja, ki so dosti manjši, kot če bi potovali drugod. Edina direktno zvezo med New Yorkom in našimi pristanišči vzdržuje Cosulich prog, ki je dala v to svrhu na razpolago dve novi motorni ladji, ki sta edini svoje vrste ter sta izredno popularni.

SATURNIA in VULCANIA ploveda iz New Yorka naravnost v Dubrovnik in Split. Na njima so vse udobnosti, in potnik se tekom ootovanja izredno dobro počuti. Hrana je po naše pripravljena; skoro vsi uslužbeni pa govorijo jugoslovanski jezik.

VULCANIA odpluje iz New Yorka v Jugoslavijo dne 12. aprila, SATURNIA pa 20. aprila. Zastopniki Cosulich proge preskrbe za potnike teh ladij vse potrebne dokumente, predvsem potrebne permite, brez katerega naj bi se noben jugoslovanski državljan ne podajal na pot. Vsa natančna navodila za varno potovanje zamore dobiti potnik pri lokalnem agentu ali pa v glavnem uradu Cosulich družbe.

KONEC ANGLEŠKE PROSPERITETE

V začetku tega meseca so v Angliji stopile v veljavo nove zaščitne carine na vse uvoženo blago z edino izjemo najvažnejših živil.

Prehod Velike Britanije k zaščitni carini je zunanji znak zatona nekdanje največje trgovske sile sveta. London je v povojni dobi izgubil svoj dominantni položaj v svetovni trgovini in v svetovnih financah. Prelom svobodne trgovine je sedaj obupen poskus braniti in ohraniti vsaj to, kar je še ostalo.

Minulo je že 86 let, odkar je angleški parlament, izvojen takrat še na podlagi zelo omejene volilne pravice, odpravil zloglasne "Corn Laws", zaščitno carino na žito, ki je bila tedaj stebel angleške gospodarske politike. Tri leta na to je padla proslula "Navigation Act", dediščina merkantilistične dobe, in Anglija je popolnoma vrgla od sebe vse spono vezanega gospodarstva in prva uvedla novi liberalni gospodarski sistem. Pod tem sistemom je Anglija dosegla največje blagostanje, kakršnega prej njena zgodovina ni poznala. V dveh generacijah se je njeno prebivalstvo podvojilo, vrednost njenega izvoza je poskočila od 6 na 21 funtov na prebivalca letno in njena trgovska mornarica se je pomnožila od 3 milijona na skoraj 10 milijonov ton. Bila je doba angleške "prosperity" in svobodna trgovina je postala prva ustanova angleškega javnega prava, kredo njene gospodarske politike. Nad pol stoletja je minulo, preden je kdo dvignil glas proti tej ustanovi, tako očitne so bile koristi, ki jih je prinesla v angleško gospodarstvo.

V letu 1922 so se pokazali na Angleškem prvi znaki gospodarske depresije: deficit v državnem proračunu, pasivnost zunanje trgovine, zastoj v premogovni, tekstilni in železni industriji. V krogih londonske City so se začeli pojavljati prvi glasovi, da mora vlada kaj ukreniti v zaščito domačega trga pred poplavo tujih proizvodov. Od tedaj so se razmere še neprestano slabšale. Temelj angleškega pomodstva, trgovine in finance so se zamajali, vzporedno pa je naraščalo zahteva po zaščitni carini. In tako je angleška zbornica nedavno z ogorčeno večino sprejela zakonski predlog, finanč. ministra Chamberlaina, ki uvaja 10-odstotno carino na uvoz inozemskega blaga, izvzemši živila; vlada ima pravico carino po potrebi še zvišati, zlasti proti državam, ki bi se poslužile represalij. 8. 1. marecem je novi zakon stopil v veljavo. Za Anglijo pomeni ta prelom s tradicijo in zgodovino pravo revolucijo, ki je pokopala stara gospodarska Anglijo, v kateri smo bili navajeni gledati gospodarsko voditeljico vsega sveta. Zato ob ta dan v analih angleške trgovine ostal za vedno važen datum.

Smotri angleške zaščitne carine so pred vsem gospodarski. Z njo upa londonska vlada najprej uravnovesiti proračun ter utrditi funt na sedanji višini, ki prilično

odgovarja njenim gospodarskim potrebam in prilikam. V prvi vrsti pa naj bi s tem ukrepom uravnovesila svojo zunanjo trgovino, ki je bila v zadnjem letu silno pasivna. Po računu strokovnjakov bodo nove carine največje trgovske sile sveta. London je v povojni dobi izgubil svoj dominantni položaj v svetovni trgovini in v svetovnih financah. Prelom svobodne trgovine je sedaj obupen poskus braniti in ohraniti vsaj to, kar je še ostalo.

Novi angleški carinski sistem ima pa tudi politično obeležje, ki so ga njegovi tvorci ravno tako upoštevali, kakor njegovo gospodarsko stran. Pod priliskom svetovne gospodarske krize, ko se vsaka država zapira sama vase, bi tudi Anglija rada poskusila svoje raztresene dele združiti v močno gospodarsko enoto. Ta želja je pri njej tera močnejša, ker bi nova gospodarska vez morala nadomestiti politično, ki poka v zadnjih deset letih na vseh straneh. Zgodnja imperijska konferenca je pokazala, kako rahla tvorba je britski imperij kot politična organizacija. Z ozirom na to nerazvesljivo ugotovitev se je že tedaj izrazila želja po tesnejšem gospodarskem zbliznanju. To pačlo se je lanske jeseni pojavilo kot vodilno geslo, s katerim si je vlada narodne sloge izvajevala nepriznako veliko zmagao. Novi carinski sistem je prvi korak k izvajanju tega imperijskega programa. V novem zakonu je namreč rečeno, da se od angleških kolonialnih proizvodov ne bodo pobirale niti-ke pristojbine in državni tajnik za kolonije Cunliffe Lister je to do- ložbo, še preden je prišla pred zbornico, brojavno javil vsem članom velike britanske družine. Pri tem je izrazil upanje, da bodo dominion na veliko gesto države -matice odgovorili z enako velikedušnostjo in angleškim proizvodom priznali carinsko svobodo. Na ta način je angleška vlada spretno pripravila teren za veliko imperijsko gospodarsko konferenco v Ottawi, ki se bo vršila to pomlad in ki bi naj položila temelje enotnosti britskega gospodarstva.

Alli bo carinska zaščita Angliji in njenemu imperiju res prinesla pričakovane gospodarske koristi in jima pomagala iz sedanje krize, bo pokazala že bližnja bodočnost. Ostali narodi vidijo v njenem novem carinskem sistemu samo zmagao gospodarskega nacionalizma v državi, ki je bila dosedaj najbolj konservativna v tem pogledu. Obroč, ki oklepa in stiska svetovno gospodarstvo, je sedaj dokovan. Posledica bo v prvi vrsti nadaljnje nazadovanje mednarodne izmenjave blaga, še hujše dušenje izvoza in razkrajanje gospodarstva. Svetovna kriza se bo s tem še poostri-la, Anglija pa bo morala spoznati, da se tudi ona ne more izločiti iz ostalega sveta.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTINNO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,

GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York, N. Y.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Velik požar v Tesliću.

V Tesliću, kjer ima sedež angleško-jugoslovanska destilacija d. d. je izbruhnil požar, ki je napravil za 900.000 Din škode. Samo srečnemu naključju se mora podjetje zahvaliti, da niso zgorela vsa štiri poslopja, ki je v njih samo strojev za 10 milijonov Din. Gašenje je bilo zelo težko, ker je gasilec kljub ognju v neposredni bližini zeblo. Pritiskal je namreč strupen mraz. Voda v rezervarjih je bila zamrznjena in že je kazalo, da velike katastrofe ne bo mogoče preprečiti, ko sta nenadoma začela funkcionirati dva vodovoda in tako je požar uničil samo eno poslopje.

Uprava "G. N."

Naj ljubezen joče

ROMAN IZ ŽIVLJENJA Za Glas Naroda priredil I. H.

(Nadaljevanje.)

Saj sem ti že povedala, da mu je naklonjena kot starejšemu bratu. In pomorna je, da jo je naslikal. Ta dekliški ponos je vendar razumljiv. Skušaj Lilo boljše spoznati in jo boš drugače sodil. — Ali pa naj iz tvoje odločnosti sklepam, da si že je drugje vezan? — pravi nenadoma v zbujeni radovednosti.

— Ne, mama; zaradi tega lahko mirno spim! — se ji smeje, — ali mogoče misliš, da bom posnela Otokarja v njegovem pustolovskem zakonu? Bodi brez skrbi! Za take stvari jaz nisem. Nikdar ne bi mogel poročiti dekleta, ki ni primerna mojemu stanu.

Navzlic temu zadržila je bila mati ozlovoljena. S podvojeno voljo je pletla negavice, ki so tekmo živahnega pogovora s sinom ležale v njenem naročju. Vzravnan sedi v naslonjaču, gleda naravnost skozi okno in stiska svoje majhne ustnice.

Rudolfu je bilo žal, da je svoji ljubljeni materi napravil žalost. Toda ni mogel drugače; prej ali slej bo morala tudi spoznati Lilin značaj.

Mlado dekle se je zelo živahno zabavala z Otokarjem na terasi. Njen glasni smeh se je razlegal do njiju. Šaljive besede so letele sem in tja.

Rudolf ni razumel svojega brata. Ali je vse izločil iz svojega spomina, ali ni nobena njegova misel poletela k bleedi, žalostni ženi, kateri je povzročil vse najhujše, kar more mož napraviti svoji ženi?

Tam stoji, zunaj hiše in ljubinkuje z dekletom kot kak dijak. Lila mu vzame dežnik, ga zapre, nato pa zopet naglo odpre proti njemu, da so se kaplje razile po njegovem licu. Smeje se ji brani, nato pa se zateče v jedilnico; Lila mu sledi in maha z dežnikom.

— Zlaj pa je dovolj te igre, Lila! Imejte usmiljenje! — pravi Otokar in si stresa dež z obraza in obleke.

Lila opazi strog in resni obraz grofice. Ali se je zavedla, da je bil ta pogled namenjen njej? Naglo steče preko sohe k grofici, poklekne bred njo, nagne glavo nazaj in jo ljubeznjivo pogleda v oči.

— Ne huduj se, teta. — jo prosí z otroškimi glasovi. — bila sem predivja, prosim, prosim —

Takoj jo grofica ljubeznjivo gladi po rmenih lasih in njen pogled pobiti k Rudolfu — ali ni krasna? — Toda Rudolf ostane nepremično na svojem stolu. Opazil je, kako Otokarjeve oči nežljivo počivajo na Lilinem obrazu in kako Lila smeje odgovarjati njegovim pogledom in mu tudi skrivaj vrže poljub s prstom — kako predrzna je bila pod očmi stare gospe!

Nenadoma obide Rudolfa velika nejevolja zaradi te otročje igre. Skozi pokonec, nekolikokrat premeri sobo in se slednjič ustavi na terasi. Za Boga, saj vendar ni bil nikdar kak moralni pridigar — toda to, to je bilo nekaj, kar mu je položilo na jezik pečin.

In zopet mu priplava pred oči podoba lepe, blede žene in njenega prisrčnega otroka. Zopet občuti očitjanje v svojem sreću, ker se je za nekaj brigal in pehal, kar mu ne bi smelo biti mar.

Četrto poglavje.

Rudolf je v oni noči zelo malo spal. Njegove misli so ga budile. Zdelo se mu je, kot bi svojega brata sovražil, ker ga je zvičajne rabil za svoje orodje in zlorabil njegov družinski ponos, samo da bi prišel bližje cilja svojih tajnih želja. Prevaril ga je; pri svojih poštenosti in resnicoljubnosti ne bi nikdar šel k Mariji Vibnikovi ako ne bi bil prepričan, da je vse to sama zaradi družinskih razmer.

Že zgodaj zjutraj je vstal. Po zajtrku je delal; toda delo mu ni šlo izpod rok. Svojih misli ni mogel zbrati. Zato naroči hlapca da mu osedla njegovega konja "Radames".

Zrak je bil separen, teki oblaki so viseli na nebu. Četudi je nehalo deževati, je vendar bilo pričakovati, da se bo zopet vsula ploha. Težko so padale kaplje z drevja in grmov. Hladno je postalo kot jeseni.

Prijetno mu je bilo jahanje v jutranjem zraku in nekoliko se je pomiril. Počasi je stopal konj po mehki cesti ob njivah, na katerih so bili že več dni kupi požetega žita. Bil je že skrajni čas, da bi nastopilo vreme. Žito je že skoro prišlo v klasju kaliti. Toda danes ni imel nobenega smisla, nobenega časa, da bi mislil na to, kako skrbi tarečo kmeta. Njegove misli so bile zaposlene z vsem drugim.

Poročil naj bi Lilo Flotovo! Ta želja njegove matere ga je presenetila. In nadležno mu je bilo, ker je vedel, s kako vztrajnostjo je mati šla na delo, kadar je enkrat napravila kak načrt. Zaradi sebe je smatral za srečo, ker je Lila svojo naklonjenost podelila starejšemu bratu, četudi je je jezilo, da je bil Otokar ž njo že dogovorjen, pa še ni dobil ločitve od Marije Vibnikove.

Zopet prične deževati, tako da se je moral Rudolf vrtniti, za zaradi konja. "Radames" je imel navado, da je v dežju postal neraven in nemiren.

Ko je bil oddaljen od grada še kakih sto korakov, zagleda ol. vratih pri vходу v park pred gradom visoko žensko postavo. Pri njej je bil precej visok in vitek deček, ki je skušal odpreti vrata.

Neka slutnja se ga prime; tesno se mu stisne srce. Spodbode konja in v nekaj sekundah je bil pri njih. Njegova slutnja ga ni varala: bila je Marija Vibnikova, ki je ravnokar prišla s svojim sinom po dolgi, vijugasti pešeni poti, ob kateri so stala visoka drevesa.

Videla ga je in ga je tudi gotovo spoznala. Navzlic temu pa se obrne, kot ga ne bi bila opazila.

Njegove obrvi se zožijo. Videl je v njenem obnašanju vse, česar ni izgovarila.

— Milostljiva gospa, zakaj se izogibate mojim besedam? — njegov klic ne zveni, zakliče se enkrat in tako kratko in tako zapovedujoče, da se Marija obrne in ga začudeno pogleda.

— Prosim, poslušajte me za trenutek —

— Ne vem, kaj si imava povedati! Ne zadržujte me, kajti hočem k svojememu možu — saj je vendar to prava pot —

— Milostljiva gospa, zakaj se izogibate mojim besedam? — pravi naglo. — Samo dobro mislim za vas, da vas obvarujem pred neprijetnostmi; zato me saj poslušajte! Obžalovali boste, ker niste mene poslušali —

Zamišljeno so počivale vleike in resne dečkove oči na Rudolfu. — Mož ali ne bi, — na kratek zamah z roko matere utihne deček.

Nemoteno koraka dalje s trdnimi, samozavestnimi koraki in nehoti mora Rudolf občudovati ponosno hajo Marije Vibnikove, ki je nosila svojo navadno meščansko suknojo kožaljevo oblečko.

Naglo zdirja Rudolf s konjem okoli grajskega zidu proti hlevu, vrže vajeti hlapcu in skoči iz sedla. Z velikimi in naglimi ko-

rak premeri dvorišče in se v sprejemni sobi sreča z Marijo, ki je ravno povedala služabniku svojo željo, da želi videti grofa. Marija prezirljivo pogleda Rudolfa.

— Grofa Otokarja Verdina! — reče Marija odločno.

Služabnik se z nasmehom prikloni, kajti slutil je, do kakega poloma bo lahko prišlo, kajti nekoliko je vedel o Otokarjevih zadevah.

Globoko diše gospa Marija in trdo stiska roko svojega sina. Svoje velike zareče oči vpre v Rudolfov obraz.

— In vendar sem tukaj, gospod grof! — pravi zmagoslavno. — Zlaj sem tukaj in tudi tukaj ostanem!

Rudolf ji ne odgovori. Kot Marija je tudi Rudolf čakal na odgovor služabnika, ki se je ravno vrnil in naznanil:

— Gospod grof obžaluje, ker je ravno sedaj zelo zaposlen.

Rudolf se vgrizne v ustnice. Mariji šine kri v lice. Odpre ustnice, da bi ostro odgovorila. Tedaj pa jo Rudolf prime za roko, ji odvzame dežnik, ki ga izroči služabniku in sam odpre vrata v sprejemno sobo.

— Bila je znata, milostljiva gospa; prosim, vstopite. Sam bom obvestil svojega brata, ker niti ne slutim, da ste vi, ki hočete govoriti z njim.

Otokar stoji pred stojalom in z nervozno roko slika Lilino podobo. Njegov obraz je bil rdeč in med njegovimi obrvi je bila temna zareza. Njegove roke se tresejo, da komaj drži čopič in paleto. Ker mu je služabnik naznanil prihod neke dame, ga je zelo vznemirilo, kajti samo Marija je mogla biti!

Lila je napol ležala na divanu v isti obleki kot dan poprej. In Lila obvlada vese poljožaj.

— Ali gospa ni povedala svojega imena in vzroka, zakaj prihaja — vpraša služabnika. — Saj veste, da drugače nikogar ne sprejememo.

(Dalje prihoduji.)

MUZEJ L. N. TOLSTEGA

Znana grofica Karoly je pred kratkim objavila v pariškem tedniku "Vu" zanimiv članek o posetu muzeja Tolstega v Jasni Poljani.

Domovi Tolstega, Lermontova, Puškina, Čehova in Kropotkina: pravi madžarska grofica, so z obudovanjem vredno ljubeznjivo in leščenjem oskrbovani in izpremenjeni v prava božja pota današnje Rusije.

Sredi vrta stoji med starim trevjem majhna, neznamna hišica z zelenimi oknicami. V tej okolici, oddaljeni od središča, je Lev Tolstoj, Rousseau ruske revolucije, prevlejal najglobljo krizo svojega bitja. Tu sta nastala "Vstajenje" in "Kreutzerjeva sonata".

Človek je ves prevzet od posebne atmosfere, ki obdaja to bivališče in zdi se ti, da za par bežnih trenutkov ziviš v prošlosti stare Rusije, ti nam je po zaslugi njegovega pesa postala tako dobro znana in inaravnost donična. Še celo tapete, parketi, ravese, skrbno očiščeni kametasti naslanjači, vse je obdano s tisto posebno vonjavo XIX. stoletja.

Kakor pri vrodu v mošejo, te udi tu prosijo, da seuzješ čevlje. Zdi se ti, da nekdo tu prebiva in ves čas pričakuješ, kdaj se pojavi gospodar. V obednici je servirano za 10 oseb. Višnjevi in beli krožniki, pritiči z monogrami, par pisem, navoljenih na Leva Tolstega, in tisknik, ki nosi datum 1849. So, poper, grenčica, vse je na svojem nestu, kakor pred 40 leti.

Spalnica s pletenimi, dvobarvnimi zavetami — belimi in rdečimi. — perilo, posteljno zagrinjalo, priprto umivalnik, kos mila, goba in brisalka. Soba grofice Tolste z gospodinjskimi knjigami, kjer so vpisani izdatki.

Poleg je soba njegovega sina, ki je zgodaj umrl in ki je ob prikliski osvobojenja kmetov pod Aleksandrom II. dejal svojemu očetu: — Očka, nismo jim dali naše zemlje, le njihovo smo jih vrnil. In nekaj stihov, napisanih z otroško roko...

V velikem salonu, v katerem je šah, klavir in samovar, sedi bleed mladenič, zatopljen v čitanje. Ali je morda kdo od domačih? Ne, to je delavec, ki je prišel čitat "Vstajenje" tja, kjer je bilo delo napičano.

In učna soba starejših sinov, kjer so skrbno shranjeni domači zvezki in slabi redi v njih. Zares, to nikakor niso bili vzorni učenci!

— Kako ste mogli vse to zbrati? — sem vprašala nekega čuvaja. — Po pisateljevi smrti je grofica Tolsta prodala hišo z delom pohištva vred mestu Moskvi; po revoluciji so boljševiki s pomočjo nekdanjih lastnikov zbrali pohištvo in ga postavili na stara mesta. Sin Sergij Tolstoj je bil imenovan za varuha tega pohištva in vobče muzeja na Jasni Poljani, kjer je veliki mislec živel polet.

Sergij Tolstoj prejema skromno pokojnino 60 rubljev na mesec; poleg tega izdaja dela svojega očeta, s čemer lahko premaguje materialne težkove.

Najgloblji vtis napravi na posetnika tkz. "najsvežeji", t. j.

dejavna soba, v kateri je velik pisatelj pisal in kamor za njegovega življenja ni smel nihče stopiti. V njej so pisalne potrebščine, mizarsko orodje, platnene srajce, njegove obleke in čevlji. Vse to dela vtis siraomastra. Sredi izbe pa stoji velika črna pisalna miza, kjer so bile napisane preroške besede. Nehitjodova, glavnega junaka "Vstajenja": "Zemlja ne sme biti nikogar last, ne sme biti predmet kupčije in prodaje. Vsa zemlja mora biti skupna last".

SKUPNA POTOVANJA

Vsem potnikom, ki žele potovati v stari kraj v večji družbi svojih rojakov, nudimo sčedeča naša skupna potovanja.

8. aprila na priljubljenem francoskem parniku ILE DE FRANCE. — Karta do Ljubljane stane \$104.73, do Zagreba \$106.32, do Trsta \$101.50. — Retur karta do Ljubljane ali Zagreba \$186. — do Trsta \$198. — Treba je, da se takoj prigrabit!

29. aprila na moderni ladji SALTUNA na Trst. Priporočljivo za one, ki hočejo vzeti svoj avto mobil in za potnike z velikimi družinami ali obilo prtljago. Do Trsta 3. razred \$100. — Turistovski razred \$120. — 2. razred \$150. — Retur karta do Trsta 3. razred \$164. — turistovski razred \$216. — 2. razred \$270. —

4. maja na orjaškem parniku BERENGARIA od Cunard Linije. Iz vrstne kabine, izborna hrana. Sina postrežba, obilo zabave. Karta do Ljubljane \$105.84, do Zagreba \$107.43, do Trsta \$102.50. Retur karte: do Ljubljane ali Zagreba \$186. — do Trsta \$196. —

3. junija zopet na parniku ILE DE FRANCE. To bo glavno skupno potovanje na francoski liniji. Cene za 3. razred iste, kakor 8. aprila.

15. junija se vrši glavni izlet na Cunard Liniji in sicer zopet na parniku BERENGARIA. Cene za 3. razred iste, kakor 4. maja.

Ako želite potovati s kakim drugim parnikom ali ob kakem drugem času. Vam lahko in radi ustrežemo, ker zastopamo vse važne linije. Pišite po naš vozni red in cenik kar!

Potnike, ki radijo Permit za potovanje v Z. D. opozarjamo, da se pravčasno priljavijo in vlože prošnje za Permit.

Za vsa nadaljna pojasnila pišite na:

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service 1359 Second Ave. New York, N. Y.

CENA

DR. KERNOVEGA BEKILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH-SLOVENE READER) Stane samo

\$2.—

Naročite ga pri KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York City

Broughton, Anton Ipavec Claridge, A. Yerina Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro. vansk

Crafton, Fr. Machek Export, G. Previc, Louis Zupan čič, A. Skerlj

Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamin Greensburg, Frank Novak Homer City in okolico, Frank P. renchack

Irwin, Mike Paushek Johnstown, John Polantz, Martin Koroshetz

Krayn, Ant. Taužel Luzerne, Frank Balloch Manor, Fr. Demshar Meadow Lands, J. Koprivšek Midway, John Zust Moon Run, Frank Podmlšek Pittsburgh, Z. Jakshe, Vinc. Arb

J. Pogačar Presto, F. B. Demshar Reading, J. Pezdirc Steelton, A. Hren Unity Sta. in okolico, J. Skerlj Fr. Šcaifrer

West Newton, Joseph Jovan Willock, J. l'eternej

UTAH Helper, Fr. Krebs

WISCONSIN Milwaukee, Joseph Tratnik in Joe Koren Sheboygan, John Zorman

WEST ALLIS Frank Skok

WYOMING Rock Springs, Louis Taucher D'andoville, Joe Rollich

Vsak zastopnik izda potrdilo z svoto, katero je prejel. Zastopniki rojakom toplo priporočamo. "Narocnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$6.; za pol leta \$3. za štiri mesece \$2.; za četrt leto \$1.50.

New York City je \$7. celo leto. Narocnina za Evropo je \$7. za celo leto.

SHIPPING NEWS

22. marca: Ile de France, Havre

23. marca: Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

24. marca: Albert Ballin, Hamburg, Cherbourg

25. marca: Bremen, Cnebourg, Bremen

26. marca: Mauretania, Cherbourg

27. marca: New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

31. marca: Hamburg, Hamburg, Cherbourg

1. aprila: Majestic, Cherbourg

2. aprila: Milwaukee, Hamburg, Cherbourg

6. aprila: Aquitania, Cherbourg

7. aprila: Deutschland, Hamburg, Cherbourg

8. aprila: Ile de France, Havre

9. aprila: Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

13. aprila: Bremen, Cherbourg, Bremen

14. aprila: New York, Hamburg, Cherbourg

15. aprila: Mauretania, Cherbourg

20. aprila: Europa, Cherbourg, Bremen

21. aprila: Albert Ballin, Hamburg, Cherbourg

22. aprila: France, Havre

23. aprila: Cleveland, Hamburg, Cherbourg

24. aprila: Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

27. aprila: Aquitania, Cherbourg

28. aprila: Hamburg, Hamburg, Cherbourg

29. aprila: C. Constan, Cherbourg, Bremen

Homeic, Cherbourg

- 30. aprila: Ile de France, Havre Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
4. maja: Berengaria, Cherbourg
5. maja: Bremen, Cherbourg, Bremen Deutschland, Cherbourg, Hamburg
6. maja: Olympic, Cherbourg
7. maja: Mauretania, Cherbourg, Bremen Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
12. maja: Europa, Cherbourg, Bremen New York, Cherbourg, Hamburg
14. maja: Paris, Havre Aquitania, Boulogne sur Mer, Rotterdam Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
16. maja: Reliance, Cherbourg, Hamburg Majestic, Cherbourg
17. maja: Columbus, Cherbourg, Bremen Vulcania, Dubrovnik, Trst
19. maja: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
20. maja: Homeic, Cherbourg
21. maja: Bremen, Cherbourg, Bremen Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
25. maja: Berengaria, Cherbourg
26. maja: Hamburg, Cherbourg, Hamburg
27. maja: France, Havre Olympic, Cherbourg
28. maja: Europa, Cherbourg, Bremen Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam St. Louis, Cherbourg, Hamburg

V JUGOSLAVIJO Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku ILE DE FRANCE 22. MARCA (6 P. M.) 8. Aprila — 30. Aprila DE GRASSE 5. Aprila LAFAYETTE 16. Aprila — 21. Maja 3. razred do Ljubljane in nazaj od \$174.00 naprej Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščne agente French Line 19 STATE STREET, NEW YORK

7 Dni do JUGOSLAVIJE Najhitrejša Parnika na Svetu BREMEN - EUROPA Izborna železniška zveza preko Cherbourg. Poseben vlak ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj pripravno potovanje v Ljubljano. Tudi redna tedenska odplutja dobro znanih Lloydovih kabinskih parnikov Pogodite se z lokalnim agentom. Zahtevajte Lloydove tikete, ki dajo najhitrejšo službo. NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY NEW YORK

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!